

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра образотворчого мистецтва

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з навчальної роботи
проф. Гаврилюк С. В.

2013 р.

20. 11

ХУДОЖНІЙ РОЗПИС ТКАНИН

РОБОЧА ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни
підготовки магістра

спеціальності 8.02020501 «Образотворче мистецтво»

Робоча програма навчальної дисципліни «Художній розпис тканин» для студентів за спеціальністю 8.02020501 «Образотворче мистецтво».

”28” серпня, 2013 р. - 11с.

Розробники: Каленюк О.М., доцент, кандидат педагогічних наук.

Рецензент: Лесик О.В., професор, доктор архітектури

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри

образотворчого мистецтва

протокол № 1 від 29. 08. 2013 р.

Завідувач кафедри: (Лесик О.В.)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією інституту мистецтв

протокол № 1 від 11. 09. 2013 р.

Голова науково-методичної комісії інституту мистецтв (Шиманський П.Й.)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою університету

протокол № 3 від 20. 11. 2013 р.

Вступ

Художній розпис тканин – один з найпоширеніших видів декоративно-прикладного мистецтва України. Програма курсу «Декоративний розпис» для магістрів розроблена відповідно до навчального плану і спеціальності «Образотворче мистецтво». В ході вивчення курсу студенти поглиблюють знання, вміння оздоблювати тканину в сучасних техніках на тканинах різного гатунку, знайомляться з творчою манерою професійних майстрів, особливостями сучасних матеріалів. В процесі виконання лабораторних робіт набувають практичні навички в художньому оздобленні тканин.

1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна
Кількість кредитів 3	0202 Мистецтво	нормативна
Модулів 6	8.02020501 Образотворче мистецтво	Рік підготовки 1
Змістових модулів 2		Семестр 9
ІНДЗ: є		Лекції 4 год.
Загальна кількість годин 108		
Тижневих годин (для денної форми навчання):	Магістр	Лабораторні 36 год.
Аудиторних 2		Самостійна робота 34 год.
самостійної роботи 2,3		Індивідуальна робота 34 год.
індивідуальної роботи 1,9		Форма контролю: <u>залік</u>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Художній розпис тканин” є поглиблене вивчення розпису на тканині, як одного з найпоширеніших видів сучасного декоративно-прикладного мистецтва.

Завданням курсу є засвоєння сучасних технічних особливостей художнього розпису на тканині і сучасного його трактування в роботах професійних майстрів.

Курс спрямований на вивчення творчості українських професійних майстрів і популяризацію художнього розпису як техніки, яка має великі можливості для творчого самовиразу студента, майбутнього митця.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- сучасні підходи до розуміння художнього розпису тканин як важливої складової сучасного декоративно-прикладного мистецтва; історію художнього розпису;
- особливості тканин різного ґатунку, характеристики сучасних фарб і фарбників;
- сучасні техніки і прийоми розпису на тканині;
- творчість майстрів-професіоналів в техніці художнього розпису тканин.

вміти:

- використовувати можливості сучасних фарб в оздобленні тканин;
- створювати композицію в техніці розпису на тканині для утилітарного твору і декоративного панно
- оздоблювати різні види тканин використовуючи сучасні техніки і прийоми розпису

Вивчення курсу «Художній розпис тканин» проходить в тісному зв'язку з курсами «Декоративно-прикладне мистецтво», «Композиція», «Українська і зарубіжна культура».

3. Програма навчальної дисципліни.

Змістовий модуль 1. Сучасні техніки художнього розпису тканин.

Тема 1. Сучасні матеріали у розписі тканин.

Особливості бавовняних, шовкових, сучасних синтетичних тканин. Робота з фактурними тканинами. Сучасні акрилові фарби та їх можливості.

Тема 2. Особливості сучасних технік оздоблення тканин.

Техніка сухого мазка. Сучасні матеріали і технічні прийоми в художньому розписі тканин.

Змістовий модуль 2. Творчість сучасних професійних художників-батікістів.

Тема 3. Творча манера дизайнерів одягу в оздобленні текстильних утилітарних виробів.

Оздоблення різних видів одягу та аксесуарів в техніці розпису на тканині. Сучасні прийоми декорування і композиційна структура декору. Синтез матеріалів в декоруванні утилітарних виробів. Творчість сучасних дизайнерів.

Тема 4. Декоративне панно у творчості професійних майстрів-батікістів.

Тенденції сучасного декоративного мистецтва в Україні. Художній розпис тканин у творчості сучасних майстрів. Батики Ірини Тернавської і Т.Мисковець.

4. Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лек	Лаб.	Сам.	Інд.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Сучасні техніки художнього розпису тканин					
Тема 1. Сучасні матеріали у розписі тканин.	5	1	2	2	
Тема 2. Творча манера дизайнерів одягу в оздобленні текстильних утилітарних виробів.	31	1	10	10	10
Змістовий модуль 2. Творчість сучасних професійних художників-батікістів.					
Тема 3. Особливості сучасних технік оздоблення тканин та їх поєднання.	17	1	2	2	12
Тема 4. Декоративне панно у творчості професійних майстрів-батікістів.	55	1	22	20	12
Усього годин	108	4	36	34	34

5. Теми лабораторних занять

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Тема 1. Сучасні матеріали у розписі тканин. Вправи на виконання розпису з використанням сучасних матеріалів.	2
2.	Тема 2. Творча манера дизайнерів одягу в оздобленні текстильних утилітарних виробів. Виконання ескізу до оздоблення шарфа в техніці розпису на тканині з використанням сучасних матеріалів.	10
3.	Тема 3. Особливості сучасних технік оздоблення тканин та їх поєднання. Вправи на поєднання оздоблювальних технік розпису на тканині з використанням сучасних матеріалів.	2
4.	Тема 4. Декоративне панно у творчості професійних майстрів-батікістів. Виконання ескізу до декоративного панно в техніці розпису на тканині (поєднання декількох технік і прийомів, сучасні матеріали)	22

Разом	36
--------------	----

6. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Тема 1. Сучасні матеріали у розписі тканин. Акрилові фарби для тканин. Хімічні і фізичні властивості.	2
2.	Тема 2. Творча манера дизайнерів одягу в оздобленні текстильних утилітарних виробів. Творчість зарубіжних дизайнерів в оздобленні одягу та текстильних аксесуарів в техніці художнього розпису	10
3.	Тема 3. Особливості сучасних технік оздоблення тканин та їх поєднання. Сучасні оздоблювальні техніки в творах самодіяльних майстрів.	2
4.	Тема 4. Декоративне панно у творчості професійних майстрів-батікістів. Декоративне панно з текстилю у творчості сучасних європейських художників	20
	Разом	34

7. Індивідуальні завдання

Для індивідуальної роботи студентам пропонується підготувати виступ-презентацію за темами змістових модулів і темами для самостійного опрацювання.

8. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Для закріплення вивченого матеріалу у кожному заліковому кредиті передбачена практична модульна контрольна робота у вигляді декоративного панно, яка виконується студентами на основі розробленого ескізу на лабораторних заняттях.

У першому заліковому кредиті студенти виконують панно на тему «Декоративний натюрморт» в техніці розпису на ґрунтований тканині (розмір 700X700).

У другому заліковому кредиті студенти виконують панно на тему за вибором: «Козак Мамай», «Колискова», «Моє місто», або на тему запропоновану студентами та узгоджену з викладачем з використанням декількох (двох і більше) технік розпису на тканині сучасними матеріалами. Розмір роботи 700X700.

Результати роботи дають змогу виявити рівень знань і умінь студентів у компонуванні, технічному виконанні практичної роботи в техніці розпису на тканині.

Вимоги до завдання: глибоке володіння основами орнаментальної композиції. Професійне засвоєння закономірностей виконання декоративного панно в техніках з використанням сучасних матеріалів. Гармонійне колірне

поєднання у декоративному рішенні композиції роботи. Професійне володіння техніками і прийомами розпису на тканині.

9. Методи та засоби діагностики успішності навчання

Оцінювання знань студентів з навчальних дисциплін здійснюється на основі результатів поточного модульного контролю (ПМК) і підсумкового контролю знань.

Методи оцінювання: оцінка за лабораторні роботи, оцінка матеріалу запланованого на самостійне опрацювання, оцінка за індивідуальні завдання, оцінку за модульні контрольні роботи, або підсумкову оцінку за екзамен.

10. Розподіл балів, які отримують студенти:

Заліковий кредит №1

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3 (ІНДЗ)	Сума балів
Т 1	Т2	МКР	10	100
10	20	60		

Заліковий кредит №2

Модуль 4		Модуль 5	Модуль 6 (ІНДЗ)	Сума балів
Т 3	Т4	МКР	10	100
10	20	60		

Критерії оцінювання

Поточний контроль здійснюється у формі перевірки лабораторних робіт, опитування результатів виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань, модульного контролю у виконанні практичної роботи.

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, уміння самостійно складати композицію до тематичної роботи в відповідній техніці, вироблення навичок досконалого володіння технічними прийомами в художньому оздобленні тканин.

Критерії оцінювання за практичні роботи

Практичні роботи оцінюються в залежності від складності завдання, обсягу роботи і часу відведеного на виконання завдання. За перше завдання першого залікового кредиту студент може отримати максимально 5 балів.

До уваги береться вміння застосовувати прийоми декорування згідно їх орнаментальних, колористичних, типологічних і технічних характеристик

щодо традиційних та сучасних підходів в українському декоративно-прикладному мистецтві згідно вивчених тем змістових модулів.

9-10 балів (Т1,3); 17-20 балів (Т2,4) виставляється за практичне завдання з глибоким володінням практичних знань і навичок, прийомів та технік роботи з застосуванням творчого підходу в роботі.

7-8 балів (Т1,3); 13-16 балів (Т2,4) виставляється за практичну роботу з володінням практичних знань та навичок, з незначними технічними або композиційними недоліками.

5-6 балів (Т1,3); 9-12 балів (Т2,4) виставляється за практичну роботу, виконану на достатньому художньому рівні, з технічними недоліками, неохайну, з володінням основних практичних знань та навичок.

3-4 балів (Т1,3); 5-8 балів (Т2,4) виставляється за практичну роботу виконану на низькому художньому рівні, неохайну, в низькій мірі дотримуючись композиційних і колористичних вимог до відповідного завдання.

1-2 балів (Т1,3); 1-4 бали (Т2,4) виставляється за практичну роботу виконану технічно не вірно, неохайну, без дотримання композиційних і колористичних вимог до відповідного завдання.

Критерії оцінювання за ІНДЗ

Для індивідуальної роботи студенту пропонується виступ з презентацією згідно вибраної теми, запропонованої викладачем, а бо за темами змістових модулів. При оцінюванні виступу та його презентації береться до уваги повнота висвітленого матеріалу, повна характеристика суттєвих сторін даної теми, різнобічне її унаочнення.

9-10 балів виставляється за матеріал виступу, який повністю розкриває тему, Студентом зроблені аргументовані висновки і шляхи вирішення поставленої проблеми, матеріал викладений у презентації чітко, логічно, аргументовано. Досліджена тема підкріплена наочним матеріалом.

7-8 балів виставляється, за досліджений матеріал, який не в повній мірі розкриває тему, або під час демонстрації і захисті теми допущені суттєві неточності. Презентація матеріалу не повна, відповідь студента не впевнена і не точна. При захисті реферату власні судження не підкріплені в повній мірі матеріалами реферату.

6-5 балів виставляється за частково розкритий матеріал у або допущені суттєві помилки. У рефераті і теоретичній відповіді при його захисті, матеріал при відповідному вимога обсягу викладений не аргументовано, без відповідного унаочнення.

4-3 бали виставляється коли тема розкрита фрагментарно, або допущені грубі помилки. Виклад теми не логічний. У досліджуваному матеріалі не поставлена проблематика і, відповідно, не визначені шляхи її вирішення. У теоретичній відповіді досліджуваний матеріал студент не вміє транслювати на власні судження. Робота не унаочнена.

2-1 бали виставляється коли тема не розкрита, або допущені грубі помилки. У досліджуваному матеріалі не поставлена проблематика і, відповідно, не визначені шляхи її вирішення. Студент не може теоретично захистити матеріал, плутається в судженнях. Робота не підкріплена наочним матеріалом.

Критерії оцінювання за модульну контрольну роботу

Максимальна оцінка, яку може отримати студент за практичне завдання модульної контрольної роботи - 60 балів. При оцінюванні підсумкової практичної роботи до уваги береться відповідність роботи поставленому завданню, художня виразність роботи з точки зору змісту, виставкових вимог, володіння технічними навиками відповідно вимог, поставлених у завданні, акуратність виконання.

Оцінка за 60 бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою
50-60	«Відмінно» виставляється за практичне завдання з глибоким володінням практичних знань і навичок, прийомів та технік роботи при виконанні поставленого завдання, застосування творчого підходу в роботі.
39-49	«Добре» виставляється за практичну роботу з володінням практичних знань та навичок, без застосування творчого підходу у роботі, з незначними технічними або композиційними недоліками.
26-38	«Задовільно» виставляється за практичну роботу, виконану на достатньому художньому рівні, з технічними недоліками, неохайну, з володінням основних практичних знань та навичок та частковим дотриманням композиційних і колористичних вимог до відповідного завдання.
13-25	«Незадовільно» виставляється за практичну роботу виконану на низькому художньому рівні, неохайну, в низькій мірі дотримуючись композиційних і колористичних вимог до відповідного завдання.
1-12	«Незадовільно» виставляється за практичну роботу виконану технічно не вірно, неохайну, без дотримання композиційних і колористичних вимог до відповідного завдання.

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку

діяльності			
90 – 100	А	Відмінно	Зараховано
82 – 89	В	Добре	
75 - 81	С		
67 -74	Д	Задовільно	
60 - 66	Е		
1 – 59	Фх	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

11. Список джерел

1. Гаргула І. Народні тканини: Нариси з історії українського декоративно-прикладного мистецтва. Львів, 1969.
2. Гильман Р. А. Художественная роспись тканей: учеб. пособие [для студ. высш. учеб. заведений] / Р. А. Гильман. – М. Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2004. – 160 с. – (Серия «Учебное пособие для вузов»).
3. Горинь Г. Й. Гуцульщина. Домашні промисли і ремесла / Г. Й. Горинь, Я.Д.Грендиш, О. І. Никорак. – К.: Наукова думка, 1987. – 303 с.
4. Декоративно-прикладне мистецтво з практикумом у навчальних майстернях: [метод. рек. для студ. худ.-граф. фак. педінститутів, учнів пед. училищ, учителів образ. м-тва і худ. праці]. – Ч. 6 / укл. Є. А. Антонович, Р. В. Чугай. – К.: РУМК, 1991. – 60 с.
5. Державний музей українського народного декоративного мистецтва УРСР. Альбом / автор-упоряд. Є. Д. Антоненко. – К.: Мистецтво, 1978. – 82 с.
6. Державний музей українського народного декоративного мистецтва. Альбом / відп. ред. В. Нагай. – К.: Реклма, 1968. – 107 с.
7. Івано-Франківський художній музей: Альбом /Авт. упоряд. М.Якібчук. – К.: Мистецтво, 1989. – 128 с.: іл..
8. Історія українського мистецтва: видання в 6 т. / [наук. редкол.: М. П. Бажан та ін.]. – К.: Жовтень, 1966. Т.1. – 1966. – 455 с.; Т.2. – 1967 – 471с.; Т.3. – 1968. – 439 с.; Т.4., книга перша – 1969. – 363 с.; Т.4., книга друга – 1970. – 435 с.; Т.5. – 1967. – 479 с.; Т.6. – 1968. – 451с.
9. Жоголь Л. Декоративное искусство в современном интерьере / Людмила Жоголь. – К.: Будивельник, 1986. – 200 с.
10. Жук А.К. Сучасні українські художні тканини / А.К.Жук. – К.: Наукова думка, 1985. – 117 с.
11. Кара-Васильєва Т. В. Творці дивосвіту / Т. В. Кара-Васильєва – К.: Радянська школа, 1984. – 175 с.

12. Кара-Васильєва Т. Декоративне мистецтво України ХХ століття. У пошуках «великого стилю» / Т. Кара-Васильєва, З.Чегусова. – К.: Либідь, 2005. – 280с.
13. Кириченко А.М. Український народний декоративний розпис: навч. посіб. [для студ. пед. навч. закладів, учителів обр. мист.-ва] / А. М. Кириченко. – К.: Знання-Прес, 2006. – 228 с.
14. Козлов В. Основы художественного оформления текстильных изделий: Ученик для вузов. – М.: Легкая и пищевая промышленность, 1981. – 264 с.; илл.
15. Коломийський музей народного мистецтва Гуцульщини: Альбом/Авт.-упоряд. О.А.Кратюк. – К.:Мистецтво,1991. – 208 с.:іл.
16. Литвинець. Е. Чарівні візерунки. – К.: Рад.школа, 1985.
17. Мистецтво другої половини ХІХ – ХХ ст.. /Істрія українського мистецтва, □ К.: 1970.
18. Найден О. Орнамент українського розпису □ К.: Наукова думка, 1989.
19. Ніколаєва Т. Історія українського костюма. – К.: Либідь, 1996. –176 с.; іл.
20. Танкус О., Гороховская Л.М. Технология росписи тканей. М., 1969.
21. Українські декоративні розписи: Альбом/Авт.упоряд. В.Начай. – К.:Державне видавництво образотворчого мистецтва і музичної культури, 1957. – 32.: іл..
22. Хансен Б. Роспись по шелку М., 1997.
23. Художні промисли України. Альбом □ К.: Мистецтво, 1979.
24. Шевченко Є. Українська народна тканина. – К.: Артанія, 1999. – 416 с., іл..